

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
Public Participation in Community Development of Ban Phokong, Chuea
Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province

รัชพล ปิตตาทนัง^{1*}

Ratchapol Pidotatnang^{1*}

¹บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์; Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanaburi District Surin Province.

*Corresponding Author; e-mail : wilaiwansokpoon858@gmail.com

Received : February 28, 2024; Revised : March 31, 2024; Accepted : April 2, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล จำนวน 233 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และค่าแจกแจงแบบที่ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัคร จำนวน 8 คน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ สังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก และอภิปรายเนื้อหาเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนทั้งด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีเพศ รายได้และสถานะเฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยรวมแล้วก็ไม่ต่างกัน ดังนั้นสมมติฐานจึงถูกปฏิเสธ ส่วนผู้สูงอายุนับระดับการศึกษาและอาชีพมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้และ 3.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ชุมชนมีความสามัคคีในชุมชน และส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตัดสินใจเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชน และควรมีการประชุมปรึกษาหารือ ก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินโครงการต่างๆเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มีกรริเริ่มการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อที่ประชาชนมาให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชนและยังช่วยกันเผยแพร่ไปในสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสอนลูกหลาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ให้ประชาชนมีความ

ตระหนักและเห็นถึงคุณค่าประโยชน์ของการพัฒนาชุมชนและสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมไปใช้หรือเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง และกับชุมชนได้

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, บ้านโพธิ์ทอง, ตำบลเชื้อเพลิง, อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์

Abstract

The objectives of this study are as follows 1. To study the educational level of people in the community. Ban Phokong, Chuea Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province. 2. To compare citizens' participation in community development. Of Ban Pho Kong, Chuea Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province Categorized by sender, age, education level, occupation, and average monthly income. 3. To know suggestions for public participation in community development of the Ban Pho Kong, Chuea Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province. This research employs a mixed-methods approach. Quantitative research involves data collection through surveys from 233 respondents, using statistical analysis methods such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis of variance. Qualitative research is conducted through in-depth interviews with key informants, including village leaders, assistant village leaders, and volunteers, totaling 8 individuals. Data analysis for qualitative research involves content analysis, categorization, synthesis into common themes or main points, and content discussions. The research findings indicate that 1) The Level of public opinion on public participation in community development, Ban Phokong, Chuea Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province. has medium properties When considered individually, all 4 levels of public opinion were detected so that there was moderate demand in every area. 2) Comparative results of public opinion on public participation in community development of the Ban Phokong, Chuea Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province.

The results of the study found that people with gender, monthly average income and status There are different opinions on participation. Overall, it's no different. Therefore, the hypothesis is rejected. As for the elderly, educational levels and occupations have different opinions on participation. Overall, they were significantly different at the 0.05 level, so the set assumptions were accepted 3. Public participation in community development of Ban Phokong. Chuea Phloeng Subdistrict, Prasat District, Surin Province. The community has unity in the community. and participate in expressing opinions and deciding on community development activities. and there should be a consultation meeting Before deciding to carry out various projects to benefit the community and to develop the community sustainably. Participation in operations There must be an initiative to organize activities on important days in order for people to cooperate in activities to develop the child care center and also to help disseminate it in various media, whether it is teaching children. Participation in receiving benefits Make people aware of and see the value of the benefits of developing a

child care center and be able to use or disseminate the knowledge gained from the activities for their own benefit. and with the community

Keywords : Participation, Community development, Ban Pho Kong, Chuehllueng Subdistrict, Prasat District, Surin Province

บทนำ (Introduction)

ที่มาและความสำคัญของงานวิจัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องบทยัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2554 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชน มีสิทธิเสรีภาพและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนคนไทยโดยบัญญัติให้ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม การจัดทำบริการ สาธารณะและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของภาครัฐในการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหาร การพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ชุมชนจนถึงในระดับชาติและรัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโดย 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมี ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่ หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองและจัดให้ มีกฎหมายจัดตั้งกองทุน พัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรม สาธารณะของชุมชน รวมทั้ง สนับสนุนการ ดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกัน ใน ลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชน ในพื้นที่และ 5) ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนา การเมืองและการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา นี้ต้องคำนึงถึง สัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน (Wissanu Yokjinda, 2014) การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการ ดำเนินชีวิตมนุษย์บนโลกใบนี้ เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็น สังคมต่างพึ่งพาอาศัยกันและต่างต้องมีบทบาท ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตามวาระโอกาสที่ มาถึง ทั้งบทบาทหน้าที่ที่ได้รับจากการยอมรับและบทบาทที่ สร้างขึ้นด้วยตนเองในปัจจุบันรัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมากโดยให้ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามผลและการมี ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ "ฯลฯ มีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจาก หน่วยงานและองค์กร ต่างๆทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ผ่านมา พบว่า อุปสรรคและปัญหาของประชาชนใน ท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ประชาชนขาดความสนใจหรือขาด การมี ส่วนรวมทางการเมือง รัฐบาลจึงมีแนวนโยบายที่เป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในลักษณะร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาที่ตรง เป้าหมาย เกิดความชอบธรรมอันนำมาซึ่งประโยชน์ แก่ประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังถือได้ว่าเป็น การเริ่มต้นให้ประชาชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่สำคัญอีกด้วย (Phramaha Prakasit Sirimedho,2013)

บ้านโพธิ์ทองสมัยก่อนตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ บ้านโพธิ์ทองเป็นชื่อเรียกตามลักษณะของต้นโพธิ์ ประจำหมู่บ้านที่เอนโค้ง คำว่าโค้งในภาษาเขมรเรียกว่ากอง เลยเรียกตามกันมาว่าบ้านโพธิ์ทอง สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2193 ตรงกับปีขาน ผู้ตั้งถิ่นฐานเป็นครั้งแรกคือ ครอบครัวนายเสาะ นางเดียม ออย่าเสียดัย นายเล็ก นางเปาะ นายจุก-นางเฮียง นายพิมพ์-นางอัด นายเต็ง-นางมอม นายแพง นางปุดและครอบครัวนางอง-นางทิ้ง ซึ่งอพยพมาจากบ้านโคกพะเนา อยู่ทิศตะวันออกวัดบ้านไพล ตำบลไพล อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ สาเหตุที่อพยพ คือถูกโจรผู้ร้ายปล้นบ่อย ๆ บางครอบครัวย้ายครอบครัวไปตั้งหลักแหล่งที่บ้านไพล ตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ปัจจุบันตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาว่า ประชาชนในชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบล เชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนในด้านต่างๆ คือ 1)ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4)ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยภาพรวมและในแต่ละด้านเป็น อย่างไรผู้นำชุมชน ผู้บริหารชุมชนและพยาบาลชุมชนได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างไรบ้างและมีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะได้เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านและ ชุมชนเพื่อความ"อยู่เย็นเป็นสุข" ของประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทองตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทองตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

วรินทร์ มาลัย. (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วม ดำเนินงาน ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการติดตามและประเมินผล และด้าน การรับผลประโยชน์ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลทางด้านการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มของประชาชน กับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่การเป็นสมาชิกกลุ่มของประชาชน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

สมศักดิ์ น้อยนคร. (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิษฐ์ พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการ ปฏิบัติงานและด้านการรับประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการคิดพัฒนา ด้านการ ตัดสินใจ และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิษฐ์ กับปัจจัย ส่วนบุคคล

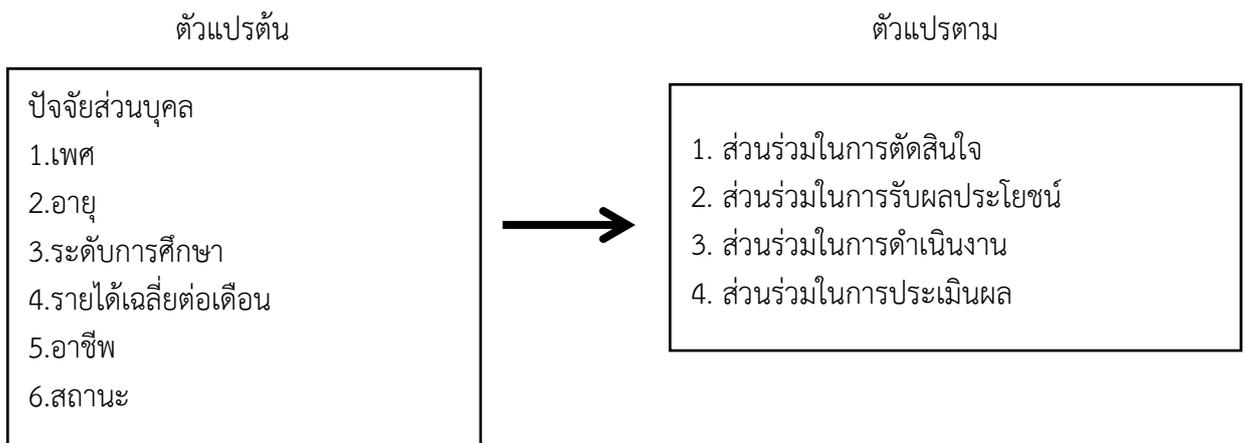
พบว่า อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 ส่วนประชาชน ที่มีเพศและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขต เทศบาลที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

สุระชัย ขอบชื่น. (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลในกพัฒนาท้องถิ่นของ ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัด นครราชสีมาจำแนกตามเพศโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05

มังกร ศรีชะโคตร. (2549) ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาตำบล กรณีศึกษา: ตำบลดงใหญ่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะลักษณะความเป็นอยู่ของประชาชนใน ชนบทยังมีการยอมรับเพศชาย มากกว่าเพศหญิง อายุ วุฒิการศึกษาสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ไม่มี ความสัมพันธ์ต่อ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล ตำแหน่งทางสังคม มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม ในการ พัฒนาตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05

ประทีปกรมณี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร" พบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้ศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนอยู่ในระดับต่ำ 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน คือ สถานภาพทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการคาดหวังผลประโยชน์ส่วนที่ไม่มีมีความสัมพันธ์กับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ในชุมชน อาชีพ รายได้และพื้นที่ถือครอง 3. ปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชน คือ การให้ความร่วมมือของประชาชน ผู้นำชุมชนข่าวสารและการประชาสัมพันธ์และการ สนับสนุนจากภาครัฐ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยการออกแบบเกี่ยวกับกิจกรรมหรือขั้นตอนในการดำเนินงานการวิจัยที่จะนำไปสู่กระบวนการที่จะทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามที่ต้องการตรงตามคำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งออก ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชากรในชุมชนบ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 559 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม 1) กลุ่มอุดรก้าวหน้า 2) กลุ่มบุษบาฟ้าใส 3) กลุ่มบ้านใต้เบิกบาน 4) กลุ่มอีสานร่มเย็น 5) กลุ่มบูรพาร่วมใจ และ 6) กลุ่มตะเมงพัฒนา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 559 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane , 1967 อ้างถึงใน สิทธิ ชีรสรณ์,2552) และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างมากน้อยตามสัดส่วนของประชาชน ซึ่งใช้ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% ความคาดเคลื่อนไม่เกิน 5% หรือ 0.05

2.1 เชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Qualitative Research) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็น และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

2.2 เชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เชิงปริมาณ คือ นำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยลงไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.2 เชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เชิงปริมาณ คือ นำผลของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามบันทึกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติที่เลือกใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และค่าแจกแจงแบบที

4.2 เชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก และอภิปรายเนื้อหา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน	$\bar{X}$	S.D	แปลงผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.71	0.865	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.08	0.704	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.61	0.637	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.70	0.776	ปานกลาง
รวม	2.77	0.691	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.691) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D = 0.704) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$, S.D = 0.865) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D = 0.776) ตามลำดับ และสุดท้าย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$, S.D = 0.637)

2. สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่าทดสอบ	ค่า sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	t - test	0.327		✓
2	อายุ	F-test	0.057		✓
3	ระดับการศึกษา	F-test	0.004*	✓	
4	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-test	0.612		✓
5	อาชีพ	F-test	0.000*	✓	
6	สถานภาพ	F-test	0.054		✓

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 005

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า .

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. ประชาชนที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
6. ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นตารางตามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบการพัฒนาอาชีพ 4 ด้าน ของชุมชนบ้านโพธิ์กองตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีประชาชนให้ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและโต้แย้งมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และชาวบ้านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างสม่ำเสมอ และภายในชุมชนนั้นมีความร่วมมือในการตัดสินใจอย่างดี

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ร่วมด้วยช่วยกันเป็นหนึ่งเดียวกัน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก ประชาชนมีความตระหนักและเห็นถึงคุณค่าประโยชน์ของการร่วมกันในการพัฒนาชุมชนและสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง และกับชุมชนได้

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลข้อสรุปจากการได้ลงพื้นที่โดยภาพรวมเล็งเห็นชาวบ้านติดตามการประเมินผลเป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบมาตรฐาน 4 ด้าน ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ อภิปรายผลได้ดังนี้

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตามกรอบมาตรฐาน 4 ด้านได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะจากการลงมือทำ ช่วยกันพัฒนาชุมชนและเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐปรา สิ้นชัย คุณานนต์. (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอกูเรือ จังหวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านรับผลประโยชน์จากการพัฒนาและด้านการริเริ่มการพัฒนา และมีความมีส่วนร่วมในระดับน้อย จำนวน 3 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากคือ ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านดำเนินการพัฒนา และด้านการติดตามและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอกูเรือ จังหวัด เลยที่มีเพศ อาชีพและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกันพบว่าประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และหมู่บ้าน ที่อยู่อาศัยต่างกันโดยรวมและรายด้าน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันพบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านดำเนินการพัฒนา และด้านการติดตามและประเมินผลการพัฒนา การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทองตำบลเชื้อเพลิงอำเภอบราสาทจังหวัดสุรินทร์สามารถนำมาอภิปรายผลได้

1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทองตำบลเชื้อเพลิง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนหรือตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน รองลงมา คือมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุและร่วมหาแนวทางแก้ปัญหา เพื่อการพัฒนาชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือ

วางแผนการพัฒนาการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ ๆ ที่เป็นประโยชน์กับส่วนรวมของชุมชน ตามลำดับ และสุดท้าย มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการชุมชนเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนมีความสามัคคีในชุมชน และส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตัดสินใจเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชน และควรมีการประชุมปรึกษาหารือ ก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินโครงการต่างๆเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภาวดี กรมทอง. (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอเบ็ญจนาสารจังหวัดพิจิตร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอเบ็ญจนาสาร จังหวัดพิจิตร การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอเบ็ญจนาสาร จังหวัดพิจิตร และ ปัจจัยที่มีผล ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอเบ็ญจนาสารจังหวัดพิจิตร ที่มีลักษณะส่วนบุคคลในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันกลุ่ม ตัวอย่าง 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามวัดความรู้และการมีส่วนร่วมในการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลใช้สถิติค่าความถี่และร้อยละ ความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผล และ ด้านการรับประโยชน์ ใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กับปัจจัยส่วนบุคคลด้วยสถิติ (t-test)

2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชน บ้านโพธิ์ทองตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการ ดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนรองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการพัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ตามลำดับ และสุดท้าย มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับวิจัย ญัฐปราชัย สิ้นชัยคุณานนต์. (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคัยสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านรับผลประโยชน์จากการพัฒนาและด้านการริเริ่มการพัฒนา และมีความมีส่วนร่วมในระดับน้อยจำนวน 3 ด้าน เรียงดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากคือ ด้านการวางแผนพัฒนาด้านดำเนินการพัฒนา และด้านการติดตามและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เพศ อาชีพและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และหมู่บ้าน ที่อยู่อาศัยต่างกันโดยรวมและรายด้าน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันพบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านการดำเนินการ พัฒนา และด้านการติดตามและประเมินผลการพัฒนา การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อที่มีระดับมากที่สุด คือมีส่วนร่วมทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมทำให้รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมพัฒนาชุมชน ตามลำดับ และสุดท้าย มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ รู้จักของคนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ น้อยนคร. (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการ ปฏิบัติงานและด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการคิดพัฒนา ด้านการ ตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ กับปัจจัย ส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 ส่วนประชาชน ที่มีเพศและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทองตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ข้อที่มีระดับมากที่สุด คือมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาชุมชน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการชุมชน เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผลการพัฒนาชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการพัฒนาชุมชนได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามลำดับ และสุดท้าย มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาชุมชนต่อ และหรืออาจประสานกับหน่วยงานภายนอกให้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาในการประเมินผล และควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นต่างๆและให้ผู้นำเปิดใจยอมรับฟังข้อคิดเห็นต่างๆด้วยหรืออาจจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อให้คนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ประชาชนมีข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบและข้อเสนอแนะในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวัชชัย สุนทรโม. (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้วจังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือการ วิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 สุ่มวงกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน ในพื้นที่เทศบาลเมืองสระแก้ว จำนวน 329 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีหาวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่าง

ประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพัฒนาชุมชนตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิงอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านโพธิ์ทอง ตำบลเชื้อเพลิงอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์การนำไปปรับปรุงและแนวทางการพัฒนาชุมชนในชุมชนต่อไป ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรให้ประชาชนทุกช่วงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรให้ประชาชนทุกช่วงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตัดสินใจเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชน และควรมีการประชุมปรึกษาหารือหลายๆ ครั้งก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินโครงการต่างๆและเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการกล้าแสดงออกตลอดจนเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ระหว่างการดำเนินงาน และควรสนับสนุนและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมมีการกระตุ้นความสนใจและแสดงประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนมากกว่าผลตอบแทนที่เป็นเงิน เช่น ความสามัคคี ความร่วมมือ ร่วมใจกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และควรร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน ประสานประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาดูงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนเป็นระยะ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาชุมชนต่อ และหรืออาจประสานกับหน่วยงานภายนอกให้เข้ามาเป็นที่เสี่ยงในการประเมินผล และควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความกล้าคิดกล้าแสดงออก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาให้กว้างกว่านี้ เช่น ตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น

2.2 ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในเทศบาล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของเทศบาลต่อไปในอนาคต

2.3 ควรศึกษาวิจัยในแนวการส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ณัฐปราย ชัยสินคุณานนต์. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี อำเภอกู่เรือ จังหวัดเลย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระธวัชชัย สนธิธมโม. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มังกร ศรีชะโคตร. (2549). ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลกรณีสืบศึกษา ตำบลดงใหญ่ อำเภอบ้านดง จังหวัดมหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรินทร์ กล้วย. (2553). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมศักดิ์ น้อยนคร. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมศักดิ์ น้อยนคร. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.